

مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار

کنترل اسناد در معاملات اعتبارات اسنادی و آثار آن بر روابط بانکها

گردآوری و تدوین:

مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار

سری کتاب‌های سازمانی / کاربردی

سری کتاب‌های سازمانی -- کاربردی، براساس سیاست تحول علمی و تعالی سازمانی دانشگاه جامع امام حسین (ع)
چاپ و منتشر می‌شود که پاسخگویی و مسئولیت محتوای علمی کتاب به عهده رده و به‌روزرسانی می‌شود.

دانشگاه جامع امام حسین (ع)

مؤسسه چاپ و انتشارات

عنوان و پدیدآور	کنترل اسناد در معاملات اعتبارات اسنادی و آثار آن بر روابط بانکها/گردآوری و تدوین: مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه جامع امام حسین(ع) - مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	بیس‌تودو، ۱۲۸ ص.
فروست	دانشگاه جامع امام حسین(ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۷۹۱، سری علوم بانکداری - ۳۴
بک	سری کتاب‌های سازمانی/کاربردی ۷-۸۱۸-۴۵۲-۹۶۴-۹۷۸
وحدیت فهرست‌نویسی	فیپا
موضوع	بانک انصار (Ansar Bank)
موضوع	اعتبار اسنادی (Documentary credit)
موضوع	بازرگانی بین‌المللی (International trade)
موضوع	بانک بانکداری - ایران (Banks and banking -- Iran)
شناسه افزوده	دانشگاه جامع امام حسین(ع) - مؤسسه چاپ و انتشارات
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۸ : ۳۷۴ HC
رده‌بندی دیویی	۳ ۲/۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۶۷۹۳۶۹

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس برای دانشگاه جامع امام حسین(ع) محفوظ است.

- عنوان: کنترل اسناد در معاملات اعتبارات اسنادی و آثار آن بر روابط بانکها
- گردآوری و تدوین: مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار
- صفحه‌آرایی: ناهید آقامیرزایی
- ناظر فنی چاپ: سید محمدباقر موسوی
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ سپاه
- نوبت چاپ: اول (خرداد ماه ۱۳۹۸)
- شمارگان: ۲۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۰۰/۰۰۰ ریال
- نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از پل لشکرک، دانشگاه جامع امام حسین(ع)، معاونت پژوهش و فناوری، مؤسسه چاپ و انتشارات، تلفن: ۷۴۱۸۸۲۶۰ دورنگار: ۷۴۱۸۸۲۷۴
- مرکز پخش: تهران، میدان فردوسی، فروشگاه و نمایشگاه مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین(ع)، ترنجستان امام حسین(ع)، تلفن: ۸۸۸۳۹۲۹۷

پیشگفتار

صندوق پس انداز و قرض الحسنه انصارالمجاهدین در سال ۱۳۷۰ با کسب مجوز از مراجع قانونی به ثبت رسیده و با ارائه گسترده خدمات در سطح کشور و افزایش تعداد شعب در خرداد ماه سال ۱۳۸۴ با اخذ موافقت اصولی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سیر حرکت تبدیل شدن به مؤسسه مالی و اعتباری انصار را طی نمود و پس از پیگیری های لازم و انجام مراحل قانونی در سال ۱۳۸۹ با کسب مجوز از بانک مرکزی به بانک انصار تبدیل شد تا به عنوان یازدهمین بانک خصوصی کشور در شبکه نظام بانکی فعالیت نماید.

بانک انصار در حال حاضر بیش از ۶۰۰ شعبه و ۷۰ باجه در سراسر کشور، ضمن ارائه خدمات نوین بانکی، اهداف، نظیر فعالیت در فضای رقابتی سالم، تشویق به پس انداز و سرمایه گذاری، حفظ حقوق سرمایه گذاران همراه با ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی را در راستای خدمت رسانی به هموطنان عزیز و تحقق کرامت انسانی و اصل اساسی مشتری مداری دنبال می کند.

همچنین بانک انصار به عنوان یک سازمان دانش محور و به منظور تحقق چشم انداز و اهداف خود در حوزه های پژوهشی، یکی از مأموریت های خود را ایجاد بسترهای ارتباطی مناسب با دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و حمایت از انجام امور تحقیقاتی و پژوهشی با هدف افزایش بهره وری، رشد فعالیت های پژوهشی در نظام بانکی، بهبود وضعیت کارآفرینی در کشور و کاربردی نمودن نتایج تحقیقات دانشگاهی قرار داده است. در همین راستا "مرکز مطالعات و نوآوری بانک انصار" با بهره گیری از نخبگان متعهد و محیطی پویا در راستای تحقق بانکداری اسلامی، مقاومتی و نوین بر آن است تا قانونی برای تولید دانش کاربردی، نوآوری و معماری راهبردی تحول صنعت بانکداری و بازویی توانمند برای شبکه بانکی و به ویژه بانک انصار باشد.

در این خصوص اقدامات متعددی از جمله؛ اتخاذ رویکرد آینده‌محوری، مطالعات در راستای توسعه و تعمیق بانکداری اسلامی، جهت‌دهی و راهبری فعالیت‌های پژوهشی همراستا با برنامه‌های راهبردی بانک و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، توسعه و تعمیق دانش سازمانی و حرکت به سوی سازمان یادگیرنده و... در این بانک تحت راهبری و مدیریت مرکز مطالعات و نوآوری برنامه‌ریزی و اجرا گردیده است، که با عنایت پروردگار متعال تاکنون موفقیت‌های چشمگیری در این عرصه حاصل شده است.

از جمله فعالیت‌های این مرکز می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱- برگزاری کنفرانس‌های علمی در سطح ملی و بین‌المللی، از جمله نخستین کنفرانس توسعه مدیریت پولی و بانکی با عنوان «تحول در مدیریت نظام بانکی دائمی به سوی حماسه اقتصادی» در بهمن ماه ۱۳۹۲.

۲- پیاده‌سازی و تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

با عنایت به فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در خصوص ضرورت پیاده‌سازی و اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأکید معظم‌له بر نقش‌آفرینی مثبت نظام بانکی در تحقق آن، بانک انصار، ضمن ایجاد دبیرخانه دائمی اقتصاد مقاومتی اقدام به تشکیل شورای عالی راهبری اقتصاد مقاومتی نموده و تلاش می‌نماید به‌منظور ایفای مسئولیت‌های اجتماعی و تحقق منویات مقام معظم رهبری در این عرصه، حول دو محور اساسی زیر فعالیت نماید:

- طراحی و استقرار الگوی بانکداری مقاومتی در بانک انصار و ارائه آن به شبکه بانکی

- تمرکز بر گفتمان‌سازی حرفه‌ای اقتصاد مقاومتی در حوزه پول و بانک

در همین راستا اقدامات بسیار مهمی تاکنون صورت گرفته که از جمله آنها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- اعطای تسهیلات با هدف حمایت از تولید

- تعیین اهداف و شاخص‌های بانکداری در تراز انقلاب اسلامی
 - نقد، تجزیه و تحلیل بانکداری در تراز انقلاب اسلامی
 - حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان
 - راه‌اندازی شعب نمونه بانکداری اسلامی در استان‌های سنی‌نشین
 - تهیه ویژه برنامه تلویزیونی به مناسبت سالروز ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
 - ایجاد قرارگاه حمایت‌های اجتماعی
 - ✓ ساخت و بازسازی مدارس و مراکز بهداشتی در سراسر کشور
 - ✓ کمک به محکومین جرائم غیر عمد
 - ✓ اعطای وام ررض الحسنه ازدواج، پرداخت دیه، تسهیلات خرید جهیزیه و اشتغال‌یابی
 - ✓ حضور فعال در مناسبات زلزله‌زده کرمانشاه و ایلام و کمک‌رسانی به هموطنان
 - ✓ برپایی و راه‌اندازی موبکب جهت برپایی از زائرین اربعین حسینی در استان‌های خوزستان، ایلام و کرمانشاه
 - ✓ اعطای جهیزیه به نوجوانان مناطق محروم
 - ✓ و ...
 - تدوین نظام‌نامه جامع بانکداری قرض الحسنه
- ۳- انتشار فصلنامه توسعه مدیریت پولی و بانکی در راستای اعتلا و ارتقای دانش در صنعت بانکداری با رویکرد علمی- پژوهشی
- ۴- انتشار تحلیل‌نامه اقتصادی بانک با هدف تعمیق آگاهی و گسترش دانش مخاطبان درون سازمانی و برون سازمانی به مباحث کلان اقتصاد، تجارت و کسب و کار جهان و ایران و به‌ویژه صنعت بانکداری

۵- حمایت از چاپ و انتشار کتب بانکداری از جمله:

- کتاب ارتباط متقابل بانکداری اسلامی و بازار سرمایه
- کتاب شاخص‌های ارزیابی بانکداری
- کتاب اقتصاد بانکداری
- کتاب بانکداری سبز
- کتاب مدیریت بانکی و خدمات مالی
- کتاب بانکداری اخلاقی با رویکرد اسلامی
- کتاب جرمه تأخیر تا دیه
- کتاب فقه معاملات بانکی
- ...

۶- انجام طرح‌های پژوهشی بانک در قالب:

- طرح کسر خدمت سربازی
- طرح حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی
- طرح به‌کارگیری نخبگان
- طرح‌های تحقیقاتی برون سپار

۷- طراحی و پیاده‌سازی نظام جامع مدیریت دانش در راستای تحقق سیاست‌های بهبود فرآیندهای کسب و کار و افزایش بهره‌وری سرمایه انسانی و با هدف شناسایی، کسب، توسعه و ایجاد، تسهیم، نگهداری، ارزیابی و به‌کارگیری دانش‌های مورد نیاز.

کتاب حاضر پیرو تفاهم‌نامه فی‌مابین بانک انصار و دانشگاه جامع امام حسین(ع) با هدف مستندسازی نتایج تحقیقات پولی و بانکی انجام شده توسط مرکز مطالعات و نوآوری بانک و در جهت نشر و توسعه دانش و آگاهی در بین مدیران شبکه بانکی و پژوهشگران عرصه پول و بانک انتشار یافته است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
.....	اختصارات..... (هفده)
.....	مقدمه..... (نوزده)
.....	فصل اول: کلیات و مفاهیم
.....	۱-۱- شناخت اعتبارات اسنادی
.....	۱-۱-۱- طرفین درگیر در اعتبارات اسنادی
.....	۱-۱-۲- ویژگی‌های اعتبارات اسنادی
.....	۱-۲-۱- مزایای اعتبارات اسنادی
.....	۱-۲-۲- معایب اعتبارات اسنادی
.....	۱-۳-۱- کارکردهای اعتبارات اسنادی
.....	۱-۴-۱- منابع حقوقی اعتبارات اسنادی
.....	۱-۴-۱-۱- مقررات اتاق بازرگانی بین‌المللی
.....	۱-۴-۱-۲- عرف‌ها و رویه‌های متحدالشکل اعتبارات اسنادی (سی‌بی)
.....	۱-۴-۱-۳- رویه‌های بین‌المللی عملیات بانکی (ISBP)
.....	۱-۴-۱-۴- مقررات بین‌المللی تضمین‌نامه‌ها
.....	۱-۴-۱-۵- کنوانسیون آنسیترال راجع به ضمانت‌نامه‌های مستقل و اعتبارات اسنادی
.....	۱-۴-۱-۶- حقوق ملی کشورها
.....	۱-۵- اصول حاکم بر اعتبارات اسنادی
.....	۱-۵-۱- اصل استقلال اعتبارات اسنادی
.....	۱-۵-۲- اصل انطباق دقیق

فصل دوم: اصل انطباق دقیق اعتبارات اسنادی	۲۹
۱-۲- اصل انطباق دقیق اعتبارات اسنادی	۲۹
۱-۱-۲- مفهوم انطباق دقیق اسناد	۳۰
۱-۲-۲- ضوابط بررسی اسناد و چالش‌های پیش روی آن	۳۳
۱-۲-۱-۲- تکلیف بانک به بررسی اسناد	۳۵
۱-۲-۲-۲- معیارهای کلی مطابقت اسناد	۳۸
۱-۲-۲-۱-۲- معیار انطباق دقیق اسناد	۴۱
۱-۲-۲-۲-۲- معیار انطباق اساسی	۴۶
۱-۲-۲-۳-۲- معیار مختلط (معیار انطباق دو گانه)	۴۸
۱-۲-۲-۴-۲- معیار انطباق دقیق اقتصادی	۵۱
۱-۲-۳-۱-۲- موجود در مقررات بوسی پی ۶۰۰	۵۴
۱-۲-۳-۲-۲- یک در بررسی اسناد باید خود را محدود به ظاهر اسناد سازد	۵۹
۱-۲-۳-۲-۱-۲- همبستگی میان اسناد	۶۲
۱-۲-۳-۳-۲-۲- بررسی اسنادی که ارائه آنها در اعتبار پیش بینی نشده است	۶۴
۱-۲-۳-۲-۴-۲- لزوم توجه به شروط غیر اسنادی در یک اعتبار	۶۵
۱-۲-۳-۲-۵-۲- لزوم بی توجهی به اسناد و جزئیات تماس متقاضی و ذینفع	۶۶
۱-۲-۳-۲-۶-۲- محدوده زمانی بررسی اسناد توسط بانک	۶۷
۱-۲-۳-۱-۲- تکلیف بانک به اعطای گواهی رد اعتبار	۷۱
۱-۲-۳-۲-۲- ضمانت اجرای عدم اعطای گواهی رد اعتبار (سبب نواهی عدم انطباق)	۷۳
۱-۲-۴-۱-۲- رویه قضایی	۷۶
۱-۲-۴-۱-۲- اشتباهات تاییدی یا غلط‌های املایی	۷۷
۱-۲-۴-۱-۱-۲- آرای که غلط‌های املایی را مغایرت در اسناد نمی‌داند	۷۸
۱-۲-۴-۱-۲- آرای که غلط‌های املایی را مغایرت تلقی نکرده‌اند	۸۲
۱-۲-۴-۱-۳- نتیجه	۸۶
۱-۲-۴-۲- انحراف از توصیف کالا در سیاهه تجاری	۸۸
۱-۲-۴-۱-۲- انطباق لفظ به لفظ توصیف کالا در سیاهه تجاری با شرایط اعتبار	۸۹
۱-۲-۴-۲-۲- انطباق اساسی شرح کالا در سیاهه تجاری با شروط اعتبار	۹۴
۱-۲-۴-۳-۲- نتیجه	۹۶

- فصل سوم: ضمانت اجرای عدم رعایت اصل انطباق دقیق ۱۰۱
- ۱-۳- مسئولیت بانک بررسی کننده اسناد ۱۰۱
- ۱-۳-۱- اصل استقلال روابط قراردادی ۱۰۴
- ۱-۳-۲- تحلیل روابط حقوقی طرفین درگیر در اعتبارات اسنادی ۱۰۴
- ۱-۳-۱-۲- روابط متقاضی (خریدار) و بانک گشاینده اعتبار ۱۰۴
- ۱-۳-۲-۲- رابطه بین ذینفع و گشاینده اعتبار ۱۰۷
- ۱-۳-۲-۳- رابطه بانکهای کارگزار و متقاضی و ذینفع ۱۰۹
- ۱-۳-۴-۲- رابطه بین بانک گشاینده و بانکهای کارگزار ۱۱۰
- ۱-۳-۳- نمائندگی اجرای عدم رعایت اصل انطباق در روابط میان بانک و سایر طرفین درگیر در اعتبار ۱۱۱
- ۱-۳-۴- ضمانت اجرای عدم رعایت اصل انطباق در روابط میان بانک گشاینده و بانک تأییدکننده ۱۱۸

- منابع و مأخذ ۱۲۳
- ۱- منابع فارسی ۱۲۳
- ۲- منابع لاتین ۱۲۵
- ۳- آراء ۱۲۸